

Veekijker onmisbaar bij uitbraak

Metadata, zoals melkproductiegegevens, kunnen helpen ziekten in een vroeg stadium op te sporen. Dat ontdekte GD-onderzoeker Anouk Veldhuis met haar promotieonderzoek over de schmallenbergepidemie.

Ze onderzocht de totstandkoming van de bestrijdings- en bewakingsstrategie en ontdekte dat melkproductie- en vruchtbaarheidsgegevens aanwijzingen kunnen geven over een ziekteuitbraak. Maar, zegt ze, die gegevens kunnen de Veekijker niet vervangen.

In haar onderzoek maakte Veldhuis gebruik van de geanonimiseerde gegevens die ze van FrieslandCampina, PartiCo, CRV en Rendac kreeg. "Terugkijkend kunnen we aan de melkproductie- en vruchtbaarheidsgegevens van koeien zien dat er wat aan de hand was. Door de gegevens van vrijwel alle melkveehouderijen

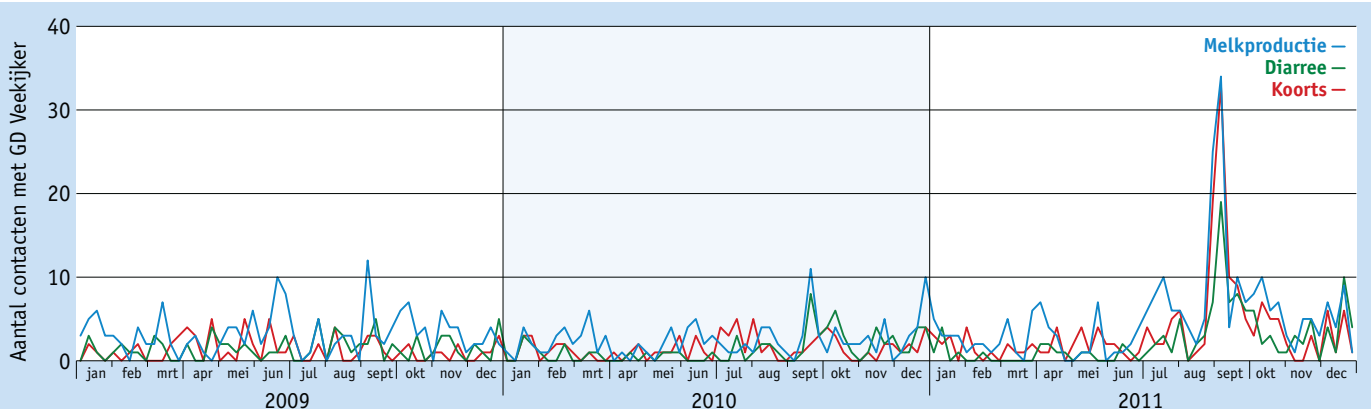
samen te nemen was er in augustus 2011 een duidelijke dip in de melkproductie te zien. Ook bleken de koeien net iets eerder af te kalven dan normaal." Die gegevens gebruikte ze ook om te kijken of ze kunnen bijdragen aan de vroege detectie van ziekteuitbraken. "De gedachte was dat we misschien wel een algoritme kunnen ontwikkelen dat die signalen kan oppikken, ter ondersteuning van de monitoring".

Het blijkt inderdaad zo te werken, maar er is één kanttekening: het signaal dat al die gegevens afgeven is er niet eerder dan het signaal via veehouders en dierenartsen naar de Veekijker. Op z'n vroegst tegelijk. "Het blijkt dus dat we de Veekijker niet kunnen vervangen door een slim algoritme." Maar Veldhuis onderkent de waarde ervan: "Als we zo'n systeem hadden gehad tijdens de schmallenbergvirusuitbraak dan had het zeker bijgedragen aan het idee dat er écht iets aan de hand was bij de koeien".

Veekijker

Bij plots opduikende ziekten moet je zorgen dat je het signaal zo snel mogelijk oppikt, vertelt Veldhuis. "Hoe eerder we in de gaten hebben dat er iets gaande is, hoe eerder je in actie kunt komen." De signalen die bij de Veekijker binnenkwamen zijn dan ook enorm waardevol. "Er kwamen in een week tijd veel vragen binnen van veehouders en dierenartsen die klaagden over diarree, koorts en melkproductiedaling bij de koeien. Door die informatie konden we snel schakelen."

De Veekijker is een belangrijk instrument van de diergezondheidsmonitoring, vertelt Veldhuis. "Zo'n signaleringssysteem is in veel andere landen niet beschikbaar. De monitoring is van onschatbare waarde. Ons systeem moet uitbraken van virussen zoals het schmallenbergvirus oppikken, en het blijkt dat het dat doet: het functioneert."

Het aantal contacten met de Veekijker over problemen met de melkproductie, diarree en koorts. Met een duidelijke piek in het najaar van 2011, tijdens de schmallenbergepidemie.